

Skolan

Staten är räddningen för skolan

Varje år uppmärksammar

Lärarnas Riksförbund (LR) Skolans Dag för att sätta fokus på skolan och lärarna. Skolans Dag instiftades 2008 av Lärarnas Riksförbund, och det är alltså för nionde gången vi genomför denna aktivitet i år.

Sverige har 290 olika kommunala huvudmän som alla har olika ambitioner, förutsättningar och kompetens att lyckas med skolan. I vilken kommun en elev är folkbokförd och vilken skola den går i har fått allt större betydelse för elevens resultat. LR har utifrån den tillgängliga statistiken om skolan tagit reda på hur Örebro kommun ligger till i jämförelse med andra kommuner i landet vad gäller lärarlöner och lärarnas behörighet, elevresultat och likvärdighet samt resursanvändning.

Örebro kommun har mycket höga ambitioner för skolan. Man har fattat beslutet att Örebro kommuns grundskola ska vara topp 25 år 2025 i Sveriges kommuner och landstings (SKL) sammanvägda ranking "Öppna jämförelser" år 2025. Hur det ska gå till är det däremot ännu ingen som vet! I "Öppna jämförelser" 2016 ligger Örebro kommun på 219:e plats av 290 kommuner i SKL:s

Pär Boström
ordförande i Lärarnas Riksförbund i Örebro

sammanvägda ranking för grundskolan. Att ha en bra skola samtidigt som man måste möta den stundande lärarbristen, försöka behålla de skickliga lärare som arbetar i kommunen och på samma gång locka till sig nya är ett omöjligt uppdrag om man inte satsar på skolan och dess nyckelpersoner – vilket kommunen inte gör i tillräckligt stor utsträckning. LR hoppas därmed att ett resultat av detta debattinlägg kan bidra till konkreta åtgärder från huvudmannen och till en fortsatt diskussion om hur skolan i Örebro kommun kan utvecklas.

Utifrån den offentliga skolstatistiken och lönestatistik som finns tillgängliga kan LR i Örebro konstatera följande. Det är svårt för lärarna i Örebro att göra lönekarriär. Medellönen och löneutvecklingen är relativt låg i Örebro, samtidigt som endast cirka 80 procent av lärarnas är behöriga att bedriva den undervisning de utför i dag. Inom grundskolan är det drygt 7 av 10 lärare som är legitimerade lärare. Örebro kommun sat-

SKOLANS DAG. Lärarnas Riksförbund presenterar sina lösningar för en bättre skola. Arkivfoto: Fredrik Sandberg/TT

sar som LR påpekat många gånger tusentals kronor mindre per elev än genomsnittskommunen, något som gör att det exempelvis går hela 466 elever på en studie- och yrkesvägledare i kommunen.

De förhållandevis små resurser Örebro kommun satsar på skolan får naturligtvis konsekvenser för elevernas

resultat. Endast 73 procent av eleverna i årskurs nio har godkända betyg i alla ämnen, och inte ens 70 procent av eleverna klarar av gymnasieexamen på tre år. Det här är självklart för dåligt för en kommun som har ambitionen att vara bland landets 25 bästa skolkommuner. Här kommer några förslag på hur skolan i Örebro kan förbättras.

Lärarlönerna för kommunens hårt arbetande lärare måste höjas. Skillnaden i inkomst mellan en nyutexaminerad lärare och en erfaren lärare med många år i yrket är för liten. Erfarna lärares kompetens måste betalas mycket bättre än vad som sker i dag. En höjning av lärarlönerna leder till mer nöjda lärare, bättre undervisning och en mer attraktiv arbetsplats. Att höja lärarlönerna är därför en viktig åtgärd för att också höja behörigheten bland lärarna och lärartätheten i kommunen och locka till sig nya lärare.

Kommunen måste avsätta mer resurser för att komma till rätta med lärarnas arbetsmiljö och arbetsbelastning. I dag hinner lärarna inte med alla arbetsuppgifter, något som självklart går ut över undervisningskvaliteten. Tidskrävande uppgifter som andra kan utföra måste tas bort från lärarna. LR menar att lärarna måste få mer tid till varje elev, det är endast så vi kan höja kunskapsresultaten.

Kommunen måste sträva efter att öka lärarnas behörighet. Skickliga, välutbildade lärare är skolans viktigaste resurs, och en högre andel legitimerade lärare höjer självklart verksamhetens

kvalitet. Det bästa sättet att rekrytera legitimerade lärare är konkurrenskraftiga löner och en bra arbetsmiljö. För att klara det måste Örebro kommun satsa större resurser på skolan.

För att skolan ska lyckas med sitt kompensatoriska uppdrag är det därför angeläget att kommunen ökar lärartätheten och ger alla elever god tillgång till studie- och yrkesvägledning. Detta för att höja likvärdigheten och att minska risken för att eleverna gör felval som både kostar mycket och ger eleverna mindre chans att lyckas i sina studier.

LR menar att lärarnas villkor och tillräckliga resurser för skolan är helt avgörande för elevernas resultat. Örebro kommun har inte klarat av att ställa dessa resurser till förfogande. Vi ser heller inga tecken på att man kommer att ändra sin politik särskilt mycket, och därför ser LR ingen annan utväg att staten måste ta ett större ansvar för finansiering och reglering av skolan. Det är vårt budskap till de styrande i Örebro kommun på Skolans Dag. Upp till bevis om målet att bli Topp 25 år 2025 skall bli verklighet.

PÄR BOSTRÖM
Ordförande Lärarnas Riksförbund i Örebro

Nu är det dags för EUs ledare att kliva fram

I en tid när Europa står inför fler gemensamma utmaningar än på mycket länge behöver EU-kommisionens ordförande, Jean-Claude Juncker, visa att det är han och ingen annan som är EU:s ledare. Bland höstens utmaningar har vi exempelvis utan inbördes rangordning, Storbritanniens utträde ur EU, de spända relationerna mellan EU och Turkiet sedan det informella migrationsavtalet slöts i mars, ett hårt ansträngt flyktingmottagande i många medlemsländer, en ungdomsarbetslöshet som visserligen sjunker men fortfarande ligger på oacceptabla drygt 20 procent i unionen, terrorattentat i Frankrike, Belgien och Tyskland med hög risk för fler, den tilltagande radikaleringen bland EU-medborgare, Rysslands allt mer spända muskler, den globala uppvärmningen och den allt hårdare konkurrensen på den globala marknaden.

Det är lätt att överväldigas av utmaningarna och falla tillbaka i populismens, protektionismens, nationalismens och främlingsfientlighetens fåror. Men det är nu EU kan visa på styrkan som

Cecilia Wikström
Europaparlamentariker (L)

President Jean-Claude Juncker. Arkivfoto: Etienne Oliveau/AP/TT

skapas när länder går ihop och med gemensamma krafter och en gemensam röst löser dagens och framtidens utmaningar.

EU behöver utvecklas och inte avvecklas för att hävda sig i den globala konkurrensen. Inte ens de största och starkaste europeiska länderna, som Tyskland, EU:s ekonomiska motor eller Storbritannien, EU:s finanscentrum, klarar var för sig att möta de många utmaningar som vi står inför i en globaliserad

värld. Samtidigt måste vi i krisretoriken vi påminna oss om att vi är en kontinent med enorma resurser, välutbildade medborgare, skaparkraft och kreativ och kulturell mångfald.

Tillsammans står EU, med sina sju procent av världens befolkning, för 20 procent av den totala utrikeshandeln och har över 20 miljoner företag. EU är fortfarande världens största ekonomi och är den största handelspartnern för 80 länder, att jämföra med USA som är största handelspartner för endast 20 länder. Därför bör EU:s ledare driva på för att EU företräds med en gemensam röst vid G8:s förhandlingsbord, sammanslutningen för världens starkaste ekonomier och i FN:s säkerhetsråd.

Det är dags att klä visionerna om nästa steg för EU-samarbetet i ord. Jag är själv fullt upptagen med att förhandla fram EU:s nya Dublinförordning, där jag som förhandlingsledare har som ambition att få till en europeisk fördelning av alla som söker asyl i EU med tydliga regler och incitament såväl för medlemsländerna som för enskilda asylsökande.

Tar alla medlemsländer sin del av ansvaret, som de förbundit sig genom Genevekonventionen, så råder det ingen tvekan om att det vore fullt möjligt att ge varje individ som söker asyl i Europa en rättssäker prövning, trygghet och nya livschanser. Flyktingfrågan är en av nyckelfrågorna för hur Europas framtid kommer att utvecklas och därför är det viktigt att vi tillsammans nu klarar av att visa handlingskraft och får till seriösa och rättvisa lösningar på de utmaningar vi står inför.

Politikers viktigaste uppgift är att garantera våra medborgares frihet, trygghet och säkerhet. Därför är det med sorg i hjärtat som jag tänker tillbaka på de fruktansvärda terrorattentat som drabbat Paris, Bryssel och Nice det senaste året. Försvaret av vårt sätt att leva, vår demokrati och vår frihet kräver en trovärdig europeisk agenda som kan förhindra att våra ungdomar radikaliserar, och för att stärka de band som binder oss samman.

EU:s medlemsländer behöver bygga upp avradikaliseringsprogram speciellt inriktade på jihadisterna som både kan fånga

upp personer tidigt och dem som återvänder från terrororganisationer i Mellanöstern. Möjligheterna att lagföra återvändare som begått övergrepp och krigsförbrytelser måste också stärkas. Resurser måste fördelas till gräsrotsnivå, som kan slå larm när risken finns att en enskild person radikaliserar och kan misstänkas för att involveras i extremistiska nätverk samtidigt som EU:s underrättelsetjänst, EU Intelligence Centre, måste byggas ut så att länderna på ett automatiskt och rättssäkert sätt delar information om misstänkta personer och riskanalyser.

I Storbritannien har medborgarna dessvärre röstat för att lämna unionen, det är naturligtvis djupt beklagligt och vi måste se till att skilsmässan sker ordnat och under vänliga former. Däremot är det också självklart att Storbritannien inte kan hålla resten av Europa i limbo utan nu formellt snarast möjligt måste formellt meddela att man lämnar och inleda förhandlingarna om det framtida förhållandet mellan EU och UK. En tydlig plan för britternas utträde måste upprättas så

att en överenskommelse mellan EU och Storbritannien kan nå innan nästa EU-val äger rum i maj 2019. Även om förhandlingarna ska bygga på att nå ett ömsesidigt gynnsamt avtal är det viktigt att de 27 länder som kvarstår i unionen nu inriktar sig på att i första hand försvara sina intressen.

Europa står inför många och svåra utmaningar. De växande populistiska rörelserna till både höger och vänster och den tilltagande nationalismen erbjuder inga lösningar och gör bara utmaningarna svårare att lösa. Våra medborgare har rätt att ställa krav på att Europas politiker leverera lösningar på våra utmaningar i stället för att käbbla om vilken politisk nivå som ska göra arbetet. På onsdag har president Juncker vid sitt årliga State of the Union-tal i Europaparlamentet chansen att visa medborgarna att EU-samarbetet är svaret på hur vi kan hantera vår samtids stora utmaningar. Nu är det hög tid att vara modig, optimistisk, samarbetsinriktad - och kavla upp ärmarna.

CECILIA WIKSTRÖM (L)
Europaparlamentariker